

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Ishaja sveder vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, iside „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodnikove ulice št. 2. — Naznanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 4.

V Ljubljani, 17. februarija 1898.

Letnik XI.

Deželni zbor.

V šesti seji kranjskega deželnega zbora pokazalo se je zopet, da je zveza nemških in slovenskih liberalcev pogubna za deželo. Deželni šolski svet je zahteval, da se izplača učiteljem, ki so v šolskem letu 1890/91 na ljudskih šolah učili nemški jezik kot neobvezni predmet, svota 1060 gld. 20 kr. Poslanci katoliško-narodne stranke pa so dovolili samo 600 gld., kakor je bilo dovoljeno leta 1890. Ker so z Nemci glasovali tudi slovenski liberalci, padel je naš predlog in dežela je za 400 gld. oškodovana. Gotovo je res, da je vsak delavec vreden svojega plačila, toraj tudi učitelj, ali ravno tako res je, da deželni šolski svet takrat deželnega zbora ni nič vprašal o tem, dasiravno deželni zbor vzdržuje šole. Pravice dežele, saj jih je že tako malo, morajo se pa vendar varovati. Vrh tega mora pa še dežela za dolensko železnico doplačevati velike svote.

Nasproti pa so v sedmi seji, dne 4. t. m. pokazali slovenski poslanci, kako lahko bi jim bilo gospodovati v deželi, če bi le v slogi delovali za blagor dežele, v kateri sedaj prav za prav vlada Nemci. Z ozirom na velikanske izgrede na vseučiliščih na Dunaju in v Gradcu stavi poslanec Hribar nujni predlog: „Ces. kr. vlada se nujno pozivlja: 1. odrediti takoj vse potrebno, da se začasno ustavi predavanja na visokih šolah v Gradcu in na Dunaju zopet začetno in redno nadaljujejo; 2. skrbeti za to, da bodo dijaki slovanske narodnosti na teh in drugih visokih šolah v državi neprikrajšano deležni vseh akademičnih pravic in svoboščin.“ Vsi slovenski poslanci so glasovali za ta predlog. Baron Zvegelj začel je ugovarjati, češ, da niso nemški dijaki vsega krivi. A poslanec Povše mu je jasno povedal, kako pristransko vlada dela s slovenskimi dijaki. Predno ti kako stvar dosežejo ali dosežejo, treba jim je hoditi od Poncija do Pilata, na vse zadnje pa še nič ni. Minister sicer le ob-

ljubuje, da naredi mir in da bo branil naše visokošolce. A besedam ne sledé dejanja. Naši dijaki so brez varstva, brez pomoči, popolnoma prepuščeni nagajivosti in surovosti nemških dijakov. Tudi znani dr. Šaffer, naš največji narodni nasprotnik za odpadnikom Zvegljem, branil je pravice nemških surovih dijakov, češ, da imajo prav, ker branijo napadeno svojo narodnost. Da bi bil raje molčal, ko vendar ni Nemcem nikdo nič zalega storil. Poslanec Kalan je tema dvema poslancema povedal, kar jima je slo. Opisal je žalostne razmere slovanskih dijakov, ki sedaj trpé za to, ker razgrajajo nemški dijaki. Prijel je tudi še Zvegeljna posebej, ki se je udeleževal v državnem zboru nasprotovanja in nagajanja pod vodstvom veleizdajalca Wolfa. Zvegelj bi se bil rad opral, a poslanec Kalan mu je dokazal, da je Zvegelj rekel, da mu nagla sodba v Pragi ni še dovolj ostra naredba zoper Čehe. Sin slovenskega naroda se drzne kaj takega izustiti! Sram ga bilo, izdajica svojega naroda! Poslanec Kalan je h koncu še opominjal vse slovenske poslance, naj bodo vedno tako jedini kakor danes in kmalu bo zlomljena nadvlada Nemcev v naši deželi. — V isti seji dovolilo se je usmiljenim bratom v Kandiji pri Novem Mestu 8000 gld. podpore za zidanje nove bolnišnice.

V osmi seji naznanil je deželni glavar, da mu je došla od sv. Očeta zahvala za čestitko in apostolski blagoslov. Poslanci vstanejo in zakličejo: Slava! Mlekarski in sirarski zadrugi v Postojni dovoli se 500 gld. Poslanec Majeron nasvetuje, da se še bolj poskrbi za idrijske rudarje in delavce, ter da se v Idriji ustanovi kaka visja šola.

Isti poslanec predlagal je v deveti seji, da se deželni zbor potruži za to, da se ustanovi v Ljubljani vseučilišče za bogoslovje, modroslovje in pravoslovje.

Potem naj pa nemški dijaki le razgrajajo kakor jim drago. To misel pozdravili so vsi slovenski poslanci z velikim veseljem. Bog daj, da se kmalu uresniči!

Poslanec Žitnik poroča o Glavarjevi ustanovi za bolnišnico v Komendi, katere ta občina živo potrebuje. Stvar vleče se že dolgo, dasi je denarja dovolj pri rokah. — Proti koncu seje je bila živahna razprava glede osnove deželne zavarovalnice. Poslanec in poročevalec dr. Tavčar ves gori za zasebne zavarovalnice, ter je na-

steval same napake deželne zavarovalnice, ne pa njenih velikih dobrot. Očital je tudi naši stranki prav po nepotrebnem, da ima s tem le svoje agitatorične namene. Dobro sta ga zavrnila poslanca dr. Žitnik in Povše, da ljudstvo samo želi in zahteva deželno zavarovalnico in da morajo te opravičene želje zastopniki ljudstva zagovarjati v zbornici. Tu se gre za korist ljudstva in ne za kaj drugega. Po vseh drugih deželah našega cesarstva prodrla je že ta misel in bo tudi pri nas.

Razgled po svetu.

Državni zbor snide se zopet dne 15. marca. Upamo, da bo prihodnji državni zbor nastopil bolj pametno pot, nego jo je rajni, v katerem so z vpitjem in razbijanjem onemogočili vsako plodono delovanje za državo. A to upanje je zelo majhno, kajti že sedaj pišejo nekateri listi, da bodo prenapeti nemški liberalci še naprej nagajali, kar se bo le dalo. In potem začela se bo stara pesem znova v škodo državi in narodom.

Pametnega vzroka že sedaj niso imeli za svoje rogoviljenje, v prihodnje ga pa bodo še manj, kajti ministarskemu predsedniku se bode, kakor vse kaže, vendar le posrečilo nabraviti *spravo* med Nemci in Čehi. Čehi odjenjali so, kar se je le dalo, in tudi zmerni Nemci uvidevajo, da tako ne more iti naprej, ter nekoliko popuščajo. Oboji so zadovoljni, da pridejo stare jezikovne naredbe ob veljavo in da izda vlada nove, bolj primerne. Z veseljem moramo pozdravljati to novico, želimo le, da se uresniči in oba naroda v prihodnje mirno drug poleg drugega živita in tudi delujeta.

Veliko vrisča napravili so po Avstriji tudi *dijaki visjih šol*, ki so začeli pravcati punt. Zakaj? Stvar je tale. — Dijaki, ki so izdelali gimnazijo ali realko in stopili na kako višjo šolo, vseučilišče imenovano, koder se šolajo za zdravnike, sodnike, uradnike, profesorje, advokate itd., smejo nositi posebna znamenja, da se ve: to je visokošolec. Ta znamenja obstoje pred vsem v trakovih in kopicah. Trakovi na prsih narejeni so v narodnih barvah, to se pravi, če je visokošolec n. pr. Slovenec, nesi na prsih belo-modro-rudeč-trak, če je Nemec ali Čeh ali Hrvat pa drugačnega, kakoršne so barve onega naroda. V Pragi nosili so nemški dijaki trakove z nemškimi barvami, to pa je Čeha bodlo v oči in nekoč jo je tak postavljač izkupil. Vlada je nato hitro prepovedala nemškim in češkim dijakom nositi taka znamenja. Hej, to vam je med dijaki završalo! Kar hkratu so bili nemški dijaki po koncu in grozili, da ne bodo hodili poslušat poduka, če vlada ne prekliche te prepovedi. V šoli so ropotali in zbijali, vpili in razgrajali, tako da so jo morali profesorji popihati. Nekateri so celo potegnili s puntarskimi dijaki in jim dajali potuho. Vlada se seveda ni dala strahovati takim mladičem, ni preklicala svoje prepovedi, ker so pa dijaki le še razgrajali, zaprla je visoke šole in poostrila pravila. Na Dunaju in v Gradcu

trpeli so največ mirni slovanski dijaki. Radi bi bili šli poslušat predavanja, pa nemški razgrajali jim niso pustili, odgnali so jih s silo. Vlada se za slovanske dijake ni prav nič potegnila. Ta brezbriznost vlade nasproti Slovencem rodila nam je vročo željo, oziroma nam jo obnovila, da dobimo Slovenci sami svoje vseučilišče v Ljubljani. Pa o tem na drugem mestu.

Po širnem cesarstvu delajo se velike priprave za slovesno praznovanje *50 letnice vladanja* presvitlega cesarja. Cesar sam je želel, da se tem povodom ustanovijo bolnišnice, sirotišnice, zavetišča in odgojevališča, mesto da bi se denar trošil za veselice. Tako se je zopet prav lepo pokazalo plemenito srce cesarjevo. To je gotovo, da brez zastav in razsvetljave tako ne bo, a vsi narodi in vsa mesta in občine skušajo po moči ustreči cesarjevi želji, da ustanove kak človekoljuben zavod.

Prejšnji državni zbor ustrelil je svoj čas velicega kozla na račun vseh, ki jedo in sploh rabijo sladkor. Bilo je tako-le. Kakor daje država premije za konje in lepo izrejeno goved, da s tem pospešuje živivorejo, tako je dala tudi *sladkorne premije* onim tovarnarjem, ki bi največ sladkorja napravili in na tuje izvozili. Državni zbor pa je tem že tako bogatim ljudem povečal premije za 4 milijone. Davkoplačevalci imeli so to plačati, vrh tega podrazil se je pa še sladkor. Sedanji ministerski predsednik dela sedaj na to, da odpravi to za nižje ljudstvo tako krivično naredbo in odvzame premije. Da bi se mu le posrečilo!

Italija pridela sama zase premalo žita. Zato ga morajo od drugod dovažati. Laska vlada pa je postavila na vvoz žita visoko carino, da bi tako prisilila domače poljedelce k boljšemu obdelovanju zemlje. Toda to se ni zgodilo, marveč nastopilo je veliko pomanjkanje žita in nemiri, o katerih smo že poročali. V zbornici sklenili so zato postaviti, ki je znižala carino, pa samo do konca meseca junija. Bolje nekaj kakor nič, a dosti vendar ni pomagano.

Na **Francoskem** pozabili so sedaj na vso politiko, kajti sedaj jih zanima le obtožba tistega pisatelja, Zola po imenu, ki se je drnil zagovarjati obsojenega izdajalca in zida Drajsena ter sramotiti vojaštvo. Zidje

delajo na vse kriplje, da ga oprosté, pa ne bo slo. Morebiti pa vendar vroče denarja zamaše usta sodnikom, kar je na Francoskem prav lahko mogoče.

Grki hočejo sedaj spraviti na dan, kedo je kriv nesrečnega izida zadnje vojske. General Smolenski dolži

kraljevega sina. Toda, če bi tudi bilo temu res tako, ne bodo ga preveč kaznovali. Bolj pametno bi bili storili Grki, ko bi bili pred vojsko zbrali svoje možgane, mesto da so tako naglo začeli krvavi ples, ki jih stane veliko denarja in dovolj krvi.

Dopisi

Dobrova, 29. januarja. (V spomin.) Dne 19. januarja zatisnil je v Draževniku št. 5. blagi Francišek Bizjak, po domače Selandek, svoje časne oči za večno. Rojen je bil dné 2. aprila leta 1818. v imenovanej hiši. Ta častitljivi starček je bil ves čas svojega življenja v vaakem oziru izgleden človek; bil poslušen otrok svojim staršem, uzoren mladenič, ljubezniv mož svoji ženki, skrben oče svojim otročičem, dober gospodar ter bogoljuben udovec; a vse svoje življenje pa pobožen, trden in veren kristijan. Sadjarstvo bilo je njegov element. Že v zgodni mladosti se je z vso zavzemo oprijel te prekornostne kmetijske stroke, katere potem nikdar več opustil ni; gojil jo je takorekoč do svoje smrti, in to z najboljšimi vasehi. Vse v to pripravne prostore svojega sicer malega zemljišča nasadil je s slahtnimi sadnimi drevesci različnih vrst. Ako le kje, dobilo se je pri njem ob skoraj sledni jeseni okusnih jabolk in žlatnih hrušek. Ne pa samo to, nego tudi na tisoče in tisoče slahtnih dreves raste po mili domovini, katera je vzgojil vrli Francišek v svoji drevesnici za časa svojega življenja. Od blizu in daleč so se pri njem oglašali slednjo pomlad posestniki za slahtna drevesca. Sam mi je večkrat trdil: „Ob prostem času je moja gostilna in zabava: moja drevesnica. V tej ne napravim nič, pač pa mi vsako leto prinese več ali manj gmotne podpore, katera mi povsod prav pride. In ko bi drugega ne imel od tega, mi je že samo to v zadostno plačilo, da se po drugih delih med malim drevičem vselej pošteno razveselim in oddahnem.“ Bil je od slave ces. kr. kmetijske družbe večkrat odlikovan; če se prav spominjam, prejel je od tam dvakrat srebrno, enkrat pa bronasto svetinjo ter dvakrat darilo v zlatu po 20 frankov. Vse svoje otročiče odgajal je vedno v pravem krščanskem duhu in strahu božjem; ljubili so ga vedno iz arca in mu bili pekorno vdani; vsi so pošteno preakrbljeni. Tukaj se vidi, da zvesto spolnjevanje četrte božje zapovedi vselej za stariše in otroke rodi najlepšega sadu. — Cital je poleg nabožnega berila ta vrli možak z vsem zanimanjem knjige „Družba sv. Mohora“, „Domoljuba“, „Dolenjske Novice“, „Zgodnjo Danico“, „Bleiweissove Novice“ prejšnje čase ter druge knjige kmetijsko-podučnega zapopadka. — Kakor je ta častitljivi mož lepo živel, tako je tudi imenovanega dne lepo in mirno v Gospodu zaspal, ter od Njega prejel večno plačilo v svetem raji. Nad njim se je popolno vršničil rek: „Kakoršno življenje, taka smrt!“ Bog mu daj večni mir in pokoj tam nad zvezdami, a tukaj v mili domovini pa ogromno

število vrednih in zvestih posnemovalcev! Naj bode s tem mali spominek uzornemu možu ohranjen v vrlem „Domoljuba“.

Iz Domžal, 7. februarja. Lepo je čitati po naših časopisih, kako se po raznih krajih naše ljube domovine snujejo društva, ki imajo blagi namen, v gospodarskem oziru pomagati našemu ljudstvu do boljšega stanja. In prav je tako! „Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!“ — Tudi pri nas se je lansko leto osnovalo prepotrebno „Katoliško delavsko podporno društvo“, ki vrlo napreduje. Društvo šteje pod predsedništvom gosp. Strupija že nad sto članov, ki plačujejo po 10 kr. na mesec in za slučaj bolezni dobivajo po jeden goldinar podpore na teden. Društvo bi gotovo še lepše dosegalo blagi svoj namen: gmotno in duševno blagostanje delavcev, ako bi tovarniški delavci ne poslušali agitatorjev soc. demokratov; tako pa se od teh zapeljani izogibljejo društvu in rajši verjamejo Kristanu in drugim judovskim hlapcem, katerim ni za blagor slovenskega ljudstva, temveč za svoje žepe. — Delavci, bodite pametni, obrnite sleparjem hrbet, združite se na podlagi naše svete vere in tudi vam zasije boljša bodočnost. — Pred kratkem se je ustanovila tudi hranilnica in posojilnica po Rafajzenovem načinu. Da je bila potrebna, kaže to, ker je imela takoj pretečeni prvi mesec šest in pol tisoč glđ. prometa. Tudi za delavce in delavke je tu posebno lepa prilika, prihraniti si nekaj krajcarjev in sadonosno jih v hranilnico naložiti. Urađuje se vsak četrtek in nedeljo dopoldne od 11.—12. ure.

Od Križev pri Trzliču. Dne 3. svečana nas je zapustil občespoštovani in priljubljeni naš gospod kapelan J. Volc. V kratkem času svojega delovanja pri nas (tri leta in pet mesecev), zlasti po smrti blagega gospoda župnika Fr. Wohinca kot administrator naše župnije pribobiti si je znal srca in zaupanje vseh župljanov. Ne samo njegovo delovanje v dušnem pastirstvu je bilo vzgledno, temveč bil je skrben tudi za splošno izomiko izročeni mu ovčic ter za povzdigo gmotnega blagra kmetov faranov. Zato je ustanovil „izobraževalno društvo“ v fari, kjer je zasejal marsikatero dobro zrno v rodovitna tla; kako se je v zadnjih letih možato poganjaj za planinske pravice naših kmetov v znanih pravdah z ranjnim Bornom, je se vsem v hvaležnem spominu. Zato nam je bila ločitev težka, a kar je božja volja tako, Vam, veleč. gospod, kličemo iz dna hvaležnega srca: „Bog Vam stoterno povrni ves trud, ki ste ga imeli z nami, na novem odličnem mestu pa Vam

jednako blagoslovi težko in plemenito izvrševanje zvišenega Vašega poklica.

Z Vipavskega. 8. februarja. Naši Vipavci kmetje se organizujejo. Zasnova se je v kratkem času se tretja podružnica oes. kr. kmetijske družbe v St. Vidu. Ako je je bilo kje potreba, gotovo v St. Vidu — se najbolj, kajti tamošnji kmetje so sedaj največji reveži, zato, ker je trtna uš vse vinograde uničila. Kakšno blagostanje je bilo v St. Vidu, razmerno največ vina se je tam pridelalo, a sedaj — kaka sprememba —! Ljudje pa tudi ne zaupajo novi ameriški titi, zato ker ni nobenega faktorja, ki bi jih podučeval in vnelal za novo vinogradništvo, ter z vzgledom pokazal. Hvala Bogu, smo si mislili, začetek je storjen, kmetje se organizujejo — kmetijska podružnica se je osnovala. Toda vže prvi nastop kmetijske podružnice bil je nesrečen. Gospodje osnovatelji bili so pristranski, vodili so jih politični oziri — namesto da bi združevali in zblizali rastresene, razdvojujejo faktorje, ki imajo voljo in zmožnost pomagati propadajočemu kmetu. Dokaz je bila volitev odbora, — katera pa ne more biti veljavna, ker se ni vršila po § 31 po glasovnicah, ampak volilo se je na predlaganje z vsklikom in sicer večinoma same se-le pristopivše člane brez zaslug in skušenj naprednega kmetovanja — gotovo iz strankarskih namenov —, a prezrlo se je stare člane, zaslužene in skušene kmetovalce. Gospodje

St. Vidci! Politika ni tukaj umestna. Ako hočete, da bo Vaša podružnica vspevala in kmetom v resnici pomagala, morate delati z »zdrženimi močmi«, sicer je temelj vaši podružnici na pesku zidan —. V St. Vidu cvetelo je še pred kratkim časom »bralno društvo«, dokler ste bili edini; v sled nesloge začelo je pa hirati in preneslo se je bolnika v trafiko, da bi se tam morda s tobačnim dimom okrepčal —, pa nič ni to pomagalo, — bolnik bil je čedalje slabši. Toda izmislili si vneti mladenci novo zdravilo. Zbral je okoli bolnika kakih 40 čvrstih mož in fantov, da bi ga vzdignili in prenesli na zdrav in svež zrak, a kaj se je zgodilo, čušte! Može naravno napredni zabranili so vzdigniti bolnika iz tobačnega dima, češ, zapustnikova zadnja volja, čegar priče smo mi, je ta, da rad umre, samo zaradi tega, da poeduje njega dobrotnik, ki ga je med boleznijo pod svojo streho vzel in s tobačnim dimom rešil, vse imetje, kar pa je protipravilno, kajti po smrti pripadati bi imelo premoženje St. Vidskim revežem. Gg. St. Vidci! Je-li to domoljubno narodno napredno, ako zabranjate, da bi se društvo razvilo, katerega namen je s čitanjem dobrih knjig in časnikov izobraževati in širiti otako? — Zdramite se toraj in z zdrženimi močmi prenovite svoje bralno društvo, za katero se je že toliko novih članov podpisalo. Vsi egoistični in politični oziri, umaknejo naj se pravemu domoljubnemu delu!

Listek.

Človek obrača, Bog obrne.

Povest iz kmetakega življenja; spisal Vipavec.
(Dalje.)

Zaman je pričakoval Ivan svojega strica, da bi mu povedal, kar mu je težilo srce, cel božji dan ni bilo starca domov. Hodil je od dolžnika do dolžnika, tirjal in pobiral obresti, tu so mu morali napraviti kaj dobrega v kozici, tam se je navlekel domače kapljice. Vesel je bil, mošnja polna in trebuh poln, še celo glava mu je bila polna vinskih duhov. Vesel je bil torej Miha, zakaj bi pa tudi ne bil, saj je bil na poti k svoji nevesti, ženin in veselje, to se podá drugo drugemu!

Metka je bila sama v kuhinji in cvrla zabelo, oče je opravljal živino. Zelo se je spremenila deklica tekom minulega dne, izginila je z nje rudečega lica otroška veselost, ki jo je še s jutraj navdajala. Huda skrb jo je morila, kaj bo in kaj bo, toda tolažila jo je tudi notranja zavest, da ni sama ničesar zakrivila in da bo ljubi Bog še kako prelozil to skrb.

Ni se še vrnil oče iz hleva, ko vstopi Miha.

»O Metka, ljuba moja Metka, ali si mi pripravila klobase?« pozdravi jo, ko se je nakasijal.

»Prišli ste prepozno, obesili smo jih že v dimnik«, izgovarja se Metka.

»A, to pa ni lepo, prav res ni lepo, Metka, da ne držiš dane besede!« kara jo starec.

»Saj vam nisem nič obljubila, rekla sem vam, da dobite dve klobasi, če oče to ukaže, oče pa ni nič rekel!«

»E, koliko veš ugovarjati! Oče gotovo ne bo hud, daj mi jih torej, daj!«

»Pustite, naj se nekoliko posuše, potem bodo okusnejše,« prigovarja mu deklica, nekoliko boječ se razdražiti skopuha, zakaj pripravila je dve klobasi iz répe, kakor ji je svetoval Ivan.

»Ne, ne, Metka, jaz bi jih rad nočoj! Daj mi jih, glej, tisti dve, ki ste zunaj kljuk,« pravi starec s pristom kazoč na drog klobas, visečih v dimniku. Metka nasmreč je nalašč obesila oni dve repni klobasi traven kljuk, na katerih je stonel drog, druge klobase so visele med kljukama.

»Če jih bočete imeti po vsi sili, vzemite si jih, pa samo dve!«

Miha res stopi na ognjišče, sname oni dve klobasi in jih vtakne v žep.

»Že prav, Metka moja! Vidim, da me imaš res rada. Ti dve sti za one štiri! Kako lepo dišiti, ha! Obesila si jih nalašč, da bi me malčko podražila, ti golobčica ti!« pravi lakomnež zadovoljno se smejoč in po boža deklico po lici.

»Pustite me v miru!« zakriči Metka in ga krče po roki.

»Glej, glej, kako je huda! Bo že boljše, ko se me boš malo bolj privadila!« smejl se starec in odide.

Danes se je čutil zadovoljnega, uveril se je, da ga ima Metka res rada, sicer bi mu gotovo ne napravila tolikih klobas! Ker pa je bil dobre volje, ni se spravil domov, ampak v krčmo, da bi se pobahal kot brečni zehin in tako opral včerajšnjo sramoto.

Jože Pipan se tudi nocoj ni mogel pritožiti, da mu je dolg čas. Zbralo se je še več pivcev za ognjiščem, nekaj jih je prišlo, ker so menili, da ne bo več Mihe, nekaj pa iz zvedavosti, zakaj razširila se je novica tudi po Grivčah, da so začeli fante loviti, da bi jih vtaknili v vojaško suknjo in jih poslali nad uporne Laho. Nič kaj veseli niso bili njih pogovori, skoro vsakdo je imel sina ali ljubega soročnika, za katerega se je bal; zakaj v onih časih je le malokdo prišel zdrav od vojakov, če je sploh prišel, kogar so vjeli, poganjali so ga iz kraja v kraj, iz vojske v vojsko, dokler ni poginil. Bog vé kje v tujini. Razume se, da možakom ni kaj tekla govorica ob tacih mislih, razdrli so sicer marsikatero učenca in bistroumnega, zakaj so pač ljudje tako neumni, da se koljejo med seboj, ko bi vendar lahko v miru živeli; marsikatero pametno so vganili, toda pravega veselja, zabavnih in šaljivih pomenkov je ni bilo. Ta težki oblak, ki je tlačil in moril celo družbo, se je razpršil, ko je prišel Miha. Vsi so se začudili, da je na starčevem obrazu nocoj odsevala nenavadna veselost in zadovoljnost, še bolj so se zavzeli, ko jih je proti svoji navadi ogovoril.

»Kaj pa je novega, kaj, možje?«

»I, pravijo, da bo spet vojska z Lahom,« odgovori mu Tone s Trate. »Bil sem danes v Trgu in slisal, da nam bodo lovili fante, kakor se nikoli, Bog jih ne vdari, teh biričev!«

»Kaj to, če nam lové fante!« meni trdostni Miha.

»A ti Mazari in Lahi se bodo začeli preganjati gor in dol po cesti, vse nam bodo pojedli, pobrali in pokradli, kar se bo le dalo. To, to me boli!«

»Dobro je, da smo pri cesarski cesti, a v vojski smo pa reveži, vedno so ti vojaki nad glavo, zdaj je treba priprege, zdaj stanovanja in hrane, a za vse ne dobimo včasih niti hvale. Božja oblast, ali je to pravica!« hučuje se Jože Ivanov. Mož vendar ni pozabil v svojem modrovanju, da mu ne bi škodilo, če se prikupe Mihi, da bi lažje dobil kaj denarja na posodo, zato prime majolko in jo ponudi oderuhu rekoč: »Na, Miha, pij, če te je volja.«

»Če ni drugače, pa bom, nó,« odgovori Miha in krepko potegne iz posode, potem si obriše mokre sčetine pod nosom in pravi: »Dobro vince! Mislim sem poprej nekaj večerjati, no pa taka kapljica se prileže tudi na prazen želodec. Kje pa imaš gospodinjo, Pipan?«

»V lazi krpa,« odgovori krčmar. »Ali bi rad kaj za pod zobe, Miha? Dobro klobase imam, polno masti sem dal nasekati vanje. Ali naj ti speče jedno?«

»Ne, ne, danes imam sam klobaso s sabo, samo pripravi naj mi jo. Koliko pa zahtevaš za zabejo?« povpraša Miha in izvleče iz zepa klobaso.

»Ker si ti, spekel ti jo bom zastonj,« pravi krčmar in pokliče Marijano v hišo, da pokaže svoje umetnosti na Mihovi klobasi.

»Glej, glej, kako je velika!« čudijo se nekateri, ko se je ovrta v ponvi.

»Dobra mora biti,« menijo drugi. »Ven je belkasta, veliko masti je v nji!«

»Kje si jo pa dobil, Miha?« polzveduje radovedni Jože. »Pri nas ne delajo tacih.«

»Pri nas, pri nas, v naši vasi! Nevesta mi jo je dala,« pohvali se in pobaha Miha.

»A-a,« zavzamejo se kmetje drug za drugim.

»Pri Kobalovih sem klal včeraj, drugje že dolgo ne,« meni Jakuz, ki je opravljal službo vaškega klavca.

»Glej ga, glej ga, včeraj ni hotel nič slisati o ženitvi, danes pa že prinese klobas od neveste,« hiti Pipan. »Čudno se mi je zdelo, da bi ti, Miha, ki imaš vendar kaj več v glavi, ne uvidel, da vama je treba zene v hiši. Nista napačno izvolila, punica je pridna in dobi celo posestvo. Ivan in Metka bodeta lep par, kakršnega že dolgo ni bilo videti!«

Miho popade jeza. »Kaj Ivan, ki se mu še cedi mleko iz ust! Past naj gré, pa ne ženit se?« Trči starec. »Jaz in Metka, midva se bođeva vzela!«

Vsi osupnejo in začno drug drugega pogledovati, novica ni jim hotela v glavo. Trhli in skopli starec, ki je z jedno nogo že v grobu, naj vzame mlado dekle!

»To ni nič čudnega,« prične krčmar, da bi pretrgal neprijetni molk in olepšal Mihovo početje. »Prav si storil, prav! Dovolj si se že trudil na svetu, zdaj si pa le privošči kako veselo in lepo urico! Ali si že govoril z dekletom? Dandanes mislijo take vrtoglavke drugače, kakor si želé njih roditelji. Kobal je bil seveda zadovoljen, kaj pa pravi dekle?«

»Kaj pravi, kaj pravi! Kdo pa vpraša po tem! — Saj vidiš, da mi je pripravila dve najboljši in največji klobasi. Ali ni to več praznega govorjenja?«

»Danes bo dal Miha za par bokalov da vse to veselje, da dobi tako dekle!« oglaš se vednožejni mesetar Soht.

»Počakaj, da povečerja,« odgovori krčmar namestu Mihe. »Saj je že gotova, Marijana, na krožnik z njo, brž vilice in nož, pa kruha ne pozabi! Ali čes hneti na mizici, Miha, ali položiš kar na kosčeno mizo?«

»Le na mizico, koleta se mi preveč veselijo od mrzga,« dé Miha.

Kmalu se je kadila klobasa pred njim. Dvakrat, trikrat požre sline in začne moko rezati. Tanej preneha, nož mu pade iz rok, Miha ostrmi. Kmetje pogledajo, kaj naj to pomeni, a ko zapazijo samo čisto repo v crevesu, lažno krohot, da so kar pokrivke naslepetale na steni. Miha popade krožnik in ga tresči na tla, potem jo popiha, kakor da ga je odnesla traska burja.

Precej časa je trajalo, da so se pomirili Pipanovi gostje.

„Prav mu je napravila punca, prav temu prismojenou!“ meni jeden.

„Ubogi Kóbal, ki je starcu nekaj dolšan!“ pristavi drugi. „Jaz ne bi hotel biti v njegovi kózi, Miha ga bo odrli na meh!“

Vgibali in vganili so že marsikaj o tem nenavadnem dogodku, prešli na drug predmet, iz tega spet na drug, a nazadnje, ko so jih začele klicati hoditi skrbne ženice, so bili zopet pri repni klobasi in odhajajoč so bili vsi tega mnenja, da toliko smeha niso še nikoli vžili, kakor ta večer.

Miho je sramota tako poparila in zmedla, da se misliti ni mogel jasno. Ko pride domov, zleze molče za ogenj, kjer se je grel Ivan. Začudi se mladenič, videč strica tako upalega. Starec misli in misli, nikakor mu ne gré v glavo, da bi Metka nalašč kaj takega storila. Najbrže se je zmotila. Miha potegne tudi drugo klobaso iz žepa in jo prereže. Sama repa se vsuje iz nje. Ivan

ga pogleda in pravi: „Zdaj veste, pri čem da ste! — Morda si domisljujete, da bo cel svet tako plesal, kakor mu bodele vi svižgali? Jaz ne, ona tudi ne! Samo to vam rečem, da mi izročite mojo last takoj po božiču, če ne, poiščem si sam pravice!“

Reksi odide. Miha pa se vglobi v globoko premišljevanje. Se-le Ivanove besede so mu pojasnile vso stvar. Ivan je Metko naučil, kako naj njega, sivolasega starca spravi na led. Krčevita srditost ga popade pri misli, da se mu bo cela dolina smejala. Ali, kaj sramota, Miha ni vtegnil dolgo premišljevat, kako bi se maščeval, druga, silnejša skrb ga je popolnoma prevzela. Se advent, in Ivan izpolni svoja leta! Celo posestvo in toliko denarja mu izročiti! Ne, ne, tega vdarca ne bi prenesel Miha, ki je štel Ivanovo imetje za svojo last. Kaj porečeta v taki stiski? Kmalu si je izdelal brezsrdni skopuh načrt, kako bo odstranil Ivana po tihem.

(Dalje sledi.)

Razgled po Slovenskem.

Novi grobovi. Dne 1. februarija je umrl č. g. Ignacij Podobnik, župnik v Preserju. Bil je rojen v Idrji dne 29. julija l. 1817 in v mašnika posvečen leta 1842. — V Starem Trgu pri Ložu je umrl oždotni notar g. Fr. Strašek. — Dne 1. januarja umrl je nenadoma zupan borovniški g. Suhačelnik. — Od trapistovskega misijona v južni Afriki je došlo žalostno poročilo, da je umrl tam naš rojak p. Emanuel Drevenšek, goreč misijonar. Bog mu daj večni mir v tuji zemlji. — Dne 8. februarija je umrl v frančiškanskem samostanu v Ljubljani brat Liberat Omerzel, zakristan. — Dne 6. februarija je umrl č. g. Jožef Meglič, kapelan v Pomjanu. — Dne 10. februarija je umrl v Dobropoljah glasoviti Jožef Prelesnik, p. d. „Cesar“, znani ponarejalec denarja. Njegovo življenje je bilo zelo burno.

Škof Strossmayer je obhajal v sredo, dne 16. t. m., šestdesetletnico svojega duhovništva. Dočakal je visoko starost 83. let, a je še vedno čil in krepak na duhu. Hrvatski narod se ob tej priliki hvaležno spominja svojega velikega škofa in dobrotnika, pa tudi Slovenci smemo čestitati slavnemu biskupu, ki je vsikdar kazal prav posebno ljubezen nasproti našemu narodu. Bog ga ohrani še mnogo let!

Slovesno inštaliran je bil dne 6. februarija po preveženem g. knezonadškofu novi novomeški prost mil. g. dr. Sebastijan Elbert.

Shod. V nedeljo, 20. t. mes. poročal bode državni poslanec dr. Krak o položaju, ter pojasnoval zlasti razmere obrtnikov. Shod bode v prostorih kat. društva rokodelskih pomočnikov v Skofji Loki po popoldanski službi božji. Obrtniki, vdeletite se ga v obilnem številu. Pa tudi drugi volilci dobro došli.

Potres so čutili dne 5. februarija popoldne po raznih krajih kranjske dežele. Sunek je bil precej močan.

Ljubljanski grad, ki se je pred potresom rabil za moško kaznilnico, prešel je v last finančne uprave. Mestna občina se zdaj s to pogaja radi odkupa, da bi potem poslopje nekoliko popravila in prostor za primeren namen priredila.

Mlekarski zadrugi v Postojni je poljedelsko ministerstvo dovolilo 500 gl. podpore ter ji doposlalo več potrebnega orodja.

Pri sv. Križu nad Litijo je bil dne 20. januarja izvoljen za župana vnovič stari župan g. Franc Resnik.

Važno za tiste, ki se mislijo seliti v Ameriko! — Kakor poroča „Amerikanski Slovenec“, je bila predloga zoper splošno priseljevanje v senatu sprejeta. To je precej hud udarec za bodoče evropske izseljence. Po novi predlogi, kakor je bila vsprejeta, se zahteva od vsakega priseljence: 1. da je popolnoma zdrav; 2. ako je star nad 16 let, mora biti več v govoru in pisavi angleškemu ali kakemu drugemu jeziku; 3. ako je priseljenec star nad 50 let ter ne zna brati in pisati in je ob enem oče ali stari oče dopuščene priseljence, ki se nahaja v ugodnih gmočnih razmerah, da lahko preživi očeta ali starega očeta ter je star nad 21 let, tedaj mu je postavno zagotovljen prost vhod k svojemu sinu; 4. žena in nedorasli otrok, katere možu oziroma očetu je postavno dovoljena priselitev, ima prost vhod k svojcu, če tudi ne zna brati in pisati.

Kmetijsko društvo v Horjulu registrirana zadruga z omejeno zavezo vabi svoje ude na I. občni zbor, ki bodi v nedeljo, dne 27. februarija ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih.

Načelnistvo.

Od sv. Mihaela pri Nadvanem selu poroča se nam, da se je ondod začelo prav veselo gibanje v gospodarskem in dušnem oziru. Osnovala se je kmetijska družnica, ki se ne obstoji jedno leto, pa je že veliko

dobrega storila; obhajal se je sv. misijon, upeljala se je molitev vednega čiščenja in tretji red, in 16. januarija so se z veliko slovesnostjo blagoslovile postaje novega križevega pota.

Teška svinja. Janez Sadnik, posestnik v Podsternih pri Ribnici je zopet letos izredil težko svinjo jorkširske pasme. Tehtala je pet starih stotov in 67 funtov. Stara je bila dve leti in pol in je imela špeha 299 funtov, iz česar je razvidno, da imajo tudi prašiči te pasme dosti špeha, seveda ne takoj prvo leto.

Za železničarje. V kratkem izjde ministerska naredba glede ureditve delavne dobe pri državnih železnicah, ki stopi v veljavo še v tem poletju. Za zasebne železnice ta naredba sicer ne bo obvezna, vendar se zatrjuje, da so jej pritrdili tudi zastopniki zasebnih podjetij. Ena najvažnejših določb obstoji v tem, da mora slediti dvanaajsturnemu delu vselej in brez izjeme tudi dvanaajsturni počitek.

Iz Dobrave pri Kropl se nam piše: Pri nas se je te dni ustanovila kmetijska podružnica za domačo faro in šteje že blizu 80 ugov, kar je prav veselo za maloštevilno faro. Vso zaslugo za ustanovitev ima g. Filip Pogačnik, veletržec in absolvirani gojenec kmetijske šole na Grmu. — Zajedno se snuje »kat. izobraževalno društvo za moše in mladeniče«. Ker je tudi med mladeniči veliko zanimanje za društvo, zato si obetamo lepih sadov! Glasila se bo

tudi domača pesem. Če se povem, da sta za našo faro cerkev dva nova stranska altarja v delu pri mojstru — podobarju Vurniku, da bo temeljito prenovljen veliki altar in takisto prižnica in krstni kamen, menim, da bi naši požrtvovalni Dobravci, če bi znali latinski, lahko rekli: Ecce, nova facimus omnia! (Glejte, vse obnavljamo!) Čast taki fari!

Iz Velike Pirešice pri Celji se nam piše: Pred dvema tednoma dal sem na pošto pismo na svojo sestro s slovenskim naslovom: Artiče, zadnja pošta Brezice. Kraj leži na čisto slovenski zemlji. Človek bi bil mislil, da gospodje poštni uradniki breziški morajo vsaj toliko znati slovensko, da poznajo svoje sosedne občine. Toda ne, pismo je romalo doli na Hrvaško in tamošnji poštni uradniki so bolje vedeli, kje leže Artiče, kot naši domači. Res žalostne razmere!

Stepli sta se v Gomilski na Štajarskem dve ženaki zaradi kokoši. Stvar bi bila za predpusť kakor nalašč, vko bi ne imela tako žalostnih posledic: jedna leži za smrt bolna, drugi hladi dolga pravda vročo kri.

Požari. Dne 2. februarja pogorelo je posestniku Tovškaku v Vuzenici, občine Vuhred na Štajarskem, hišno poslopje in skedenj. — Dne 1. februarja je upelnil požar v Okrogu, občina Špitališ v tuhinjski dolini, peterim posestnikom hiše in gospodarska poslopja, pa tudi vsa živila, kakor žito, krompir itd. — Zavarovani so bili za male svote, jeden celo nič.

Raznoterosti.

(Socijalna demokracija in vera.) Ni ga socijalističnega lista, v katerem bi ne našli kopice surovih spisov, ki so naperjeni proti naši sv. veri in vsem katoliškim naredbam. Ta umazana glasila se ne sramujejo blatiti celo našega Odrešenika. Nedavno je prinesel socijalno-demokratski list »Volksfreund«, ki izhaja v Brnu, bogokleten članek pod naslovom: »Jesus Nazareski na zatožni klopi.« Pisatelj tega podlega s surovostmi napolnjenega dopisa postavlja našega Izveličarja na zatožno klop in zatrjuje, da bi kak moderni sodnik sedanjega časa gotovo obsodil Kristusa v ječo. (Ako bi bil sodnik socijalni demokrat, potem ni dvoma.) — Namen tega lista, kojega uredništvo je v židovskih rokan (ali niso tesno združeni židje in »sodrug«? Op. por.) je izpodkopati vero in zmanjšati vpliv sedanjim postavam in sodiščem. — Res čuditi se moramo, kaj je vse dovoljeno v katoliški Avstriji! — A ni treba hoditi na Moravsko, tudi na Kranjskem imamo neke umazane cunje, ki se po nekaterih krajih prav pridno raznašajo in bero. »Delavec« in »Svoboda« sta kriva preroka, ki skušata duševno zapeljevati ljudstvo in je duševno uničiti. Ta dva lista sta tako priljubljena pri cenzuri, da ju mora državno pravdnštvo v Trstu redno zapleniti. — Zadnjemu »Delavcu« se oče ali ne po denarju, katerega so poslali posamezni vladarji in škofje sv. očetu kot jubilejni dar.

Prav hinavski poroča: »sedaj boše vendar obvarovan najhujše bede in če enkrat umrje, se bo domo lahko potolazili, da ga ni ubila lakota.« — Nespametnemu dopisunu mora biti vendar znano, v kaj porabi papež darila, katera sprejme. Ali ne že opravlja »Delavec«, da papež, dasi vladar in oče vseh katolicánov, nima nikakih stalnih dohodkov in da mora vendar zdržati sam skoro vse misijone? Dobro je znano tudi socijalnim demokratom, koliko podpore podeli sv. oče vsako leto samo laškim ubožcem. (Saj se pristevajo »sodrug«-olikancem in kot taki baro tudi razne liste, ko prinašajo mnogokrat darila, katera je sveti oče podelil.) Kjerkoli se zida v misijonskih krajih kaka cerkev, je sv. oče povsod prvi, ki pošlje znatno vsoto. Poleg toga mora vzdržati več kardinalov in drugih uradnikov. Gotovo pa je, da sveti oče potroši za svojo osebo mnogo manj nego marsikateri socijalno-demokratski agitatorček, kateremu je drago plačana vsaka stopinja. — Kako so socijalisti vendar skrbni za to, kar jih ne briga. Zakaj se ne zaganjajo v Rotschilda in v svojega voditelja žida dr. Adlerja, ki nič ne dela a ima vendar prav mastno plačo. Pometajte najprvo pred svojim pragom! Poleg teh slovenskih umazanih listov je izšla pred nekaj meseci še druga knjižura »Svobodni glasevi«, ki ni drugega vredna nego da se vrže na gnoj. In ta cunja se je

tiskala v — Narodni tiskarni v Ljubljani. Da je polna bogokletnih izrazov ni treba povdarjati, ker dobro poznamo namen, katerega imajo sploh vsi listi ta vrste. Samo jeden stavek naj zapišem: Kristusa imenuje »velikega inkvizitorja«. Govoreč o skušnjavah, ki jih je imel Gospod v puščavi, pravi: »Zato nisi skočil ob času, ko te je hudobni dah skušal, ker si vedel, da se boš ubil in da je s tem vasa v tvoje bošanstvo vničena.« Tako bogokletno more pisati le kak žid, ali človek, ki je vse prej nego kristijan.

(Kako moré otroke na Kitajskem.) Bravci »Domoljuba« so se gotovo žuli ali brali o tem, da vlada na Kitajskem, kjer je prebivalstvo posebno gosto in mnogoštevilno, strašna navada, snebiti se otrok na priprost način, da jih kratko malo — umoré. Čujte, kako to delajo! Največkrat vlakne babica, pa tudi lastna mati ali stara mati novorojenčka, zlasti če je deklica, v kotel vrele vode, kjer ga toliko časa drži, da — izdahne. Če je reka ali potok blizu, se dete kar vanj vrže; včasih se mu obesiti na vrat buča, da je tako glavica dalj časa nad vodo. »Ne redke« — tako pripoveduje francoski morskotovalec Dumont d'Urville — »je videti male mrličke tako plavati po vodi; mimojadroče ladije se zmenijo sanje tako malo, kakor če bi bili mrtvi psički.« »Menil sem«, — tako piše P. Durandiére iz družbe Jesusove, misijonar kitajski — »da so pretirana poročila o takih otrocih umorih na Kitajskem; a prepričal sem se sam o tem. Navadno izpostavljajo tu otroke, zadlane v jerbaške ali čunje, na samotnem kraju ob kaki reki ali na pokopališčih. Beli tiger, pravijo, bo prisel in jih požrl. A velikrat namestu njega psi in ptice roparice opravijo ta posel. — Pred kratkim sem krtil malo deklico, katero so jastrebi že načeli. Stvar je tu tako navadna, da se ljudje še ne zmenijo ne, ako gredo mimo takih izpostavljenih umirajočih otrok. Včasih dobiti je take uboge črvičke, nožice prebodene z železnimi iglami, ležeče ob potu. Večkrat otroke tudi žive pokopljejo, časi tudi sežgo. Takim otrokom, ki že hodijo, namažejo včasih, predno jih izpostavijo, obraz z gostim, namočenim pepelom, da tako oseppljeni ne najdejo pota proti domu.« — Najbolj čudno pa je to, da se izvršuje ta hudobija popolnoma hladnokrvno in brezsrčno. O tem se pogovarjajo, kakor o vsakdanjih domačih stvareh. »Nedavno«, — pripoveduje pater Durandiére — pride naš sluga in reče: »Pater, ne daleč od tod leži dete na cesti.« — »Htro« — pravim — »pojdi in ga krti.« Gré, pa kmalu se vrne in pravi: »Je že mrtvo; otroci, ki so blizu tam pasli, so ga do smrti kamenjali.« — Sicer rešijo misijonarji in sestre na leto na stotisoče takih otrok za nebesa. Vender kolikokrat to ni mogoče! — Največkrat umoré namreč dete precej po rojstvu v hiši sami. Kar jih pa izpostavijo živih, jih pa veliko požró psi, prašiči in divje zveri. Psi, ako so okusili človeško meso, so jako poželjivi po njem, in navadno jih je videti na takih krajih, kjer otroke izpostavljajo, cela krdela. Krokarji, orli in jastrebi prihajajo tudi radi na tako gostijo in začno, še predno je dete mrtvo. Pater Durandiére je

videl jedenkrat, ko se je vračal čez polje domov, kako so se ob nekem grobu sraka in dva krokari trgali za kup cunj. Ko stopi bliže, najde dete, kateremu so požrešne ptice izkljuvale že obe očesci. — Častiti bralci lahko izpredvidijo, da bratovščina »sv. Detinstva« izpolnjuje veliko in krasno nalogo — ko pomaga reševati uboge poganke otroke!

(Resnične sanje.) Nek ameriški list pripoveduje sledečo dogodbo, ki se je dogodila l. 1897 v Atlantju: John Howard, imovit posestnik je umrl nenadoma v noči od nedelje na ponedeljek. Teden prej je imel sanje, da bo umrl prihodnjo nedeljo. Seveda ni pripisoval tem sanjam nikakega pomena. Ko so se sanje še dvakrat ponavljale, tadaj se je začel resno pripravljati na smrt. Svojo oporoko in druge zadeve je skrajno uredil. V četrtek je šel se posloviti k svojim zancem in jim povedal, da bo umrl v nedeljo. V soboto je kupil svojemu sinu še kolo. V nedeljo je šel k svoji materi in vzel od nje slovo. Zvečer se je zbrala cela družina okoli njega. Poslovil se je najprirodneje od vseh in začel moliti. Bil je popolnoma zdrav. Svoji soprogi je rekel: »Predno bo polnoči, ne bom več med živimi. Moj čas je prišel.« Med 11. in 12. uro je res umrl.

(Nepremišljena.) Profesor vpraša kandidata pri skušnji: »Kaj boste storili najprvo, ko vam prinesejo zmrazjenca?« — »Drgnil ga bom po životu s snegom.« Profesor: »Prav! Kaj pa, če ne boste imeli snega pri roki n. pr. po leti?«

(Koščljivo vprašanje.) Teto Mino trga po glavi, mala Lencica pa toži, da jo boli zob. »Si pa gotovo stala na prepihu, zato te boli tvoj votli zob.« Lencica: »Teta, ali je vaša glava tudi votla?«

(Zvito.) »Ti stara! ali sem navihal železničarje! vzel sem vozni listek za nazaj, pa se nisem hotel nazaj voziti. To ti bodo gledali in me iskali!«

Prihodnja številka »DOMOLIUBA« izide dané 3. marca 1898 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 5. februvarija:	42	21	64	86	17.
Lina, 12. februvarija	65,	71	62	67,	29.
Trič, 12. februvarija:	19	68	62,	49	85.
Graec, 5. februvarija:	1,	75,	27,	56,	55.

Tržne cene v Ljubljani.

12. februvarija.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica m. st.	12	80	Špeh, povojen, kgr.	—	70
Rež, »	8	80	Surovo maslo, »	—	86
Ječmen, »	6	80	Jajce, jedno . . .	—	2
Oves, »	6	50	Mleko, liter . . .	—	10
Ajda, »	8	60	Goveje meso kgr.	—	64
Proso, »	8	50	Telečje »	—	68
Koruz, »	7	50	Svinjako »	—	64
Krompir, »	2	80	Kostrunovo »	—	40
Leca hktl. »	12	—	Pišanec . . .	—	56
Grah, »	12	—	Golob . . .	—	16
Fizol, »	10	—	Seno, 100 kgr. . .	1	98
Maslo kgr. »	—	98	Slama, »	1	78
Mast, »	—	72	Drya trda, 4 kub. mtr.	7	20
Špeh, svež »	—	66	» mehka . . .	5	—

PRISTENCena kavoja 25 kr. (50 visarjev)
vsebins 500 gramov.V svojo lastno korist naj zahtevajo in
jemljejo kupovalci le take izvirne zavoje.**VABILO**

k

občnemu zboru

konsumnega društva v Polji,

kateri bude

dné 20. svečana t. l. ob 3. uri popoldne

v društveni hiši

z nastopnim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev treh odbornikov.
5. Razdelitev dividende.
6. Posamezni nasveti.

D. M. v Polji, dné 1. svečana 1898.

273 1-1

Predstojništvo.**Mestna hranilnica ljubljanska**

obreštuje tudi nadalje hranilne vloge

po **4**⁰/₁₀₀

brez odbitka novega rentnega davka.

PREKLIC!

Podpisani sem okoli začetka meseca decembra 1897 v gostilni gosp. Fran Janežiča, posestnika v Mlinšah, z ostudnimi izrazi zahval gospoda Fran Janežiča in njegovo soprogo gospo Jožefo Janežič in sploh to občespoštovano rodbino. — Valed tega izrekam tukaj javno, da so bili vsi moji izrazi neupravičeni in odkritosrčno obžalujem, da sem to storil ter preklicujem vse svoje tedanje navedbe; tudi potrdim, da je bila popolna resnica vse, kar je gospod Damijan Pohl trdil, da sem govoril.

264 3-3

V Mlinšah, dné 18. januarja 1898.

Lovrenc Prestor, posestnik v Mlinšah.

Okrajni cestni odbor okolice ljubljanske išče cestarja

271 2-1

za okrajno cesto D. M. v Polji-Črnuče-Podgorica. Ponudnik mora biti v tem delu že nekoliko izurjen, zdrav, ne prestar in poštenega vedenja. Mesečna plača je 18 gold. Službo lahko nastopi takoj. Oglasiti se je pri načelništvu cestnega odbora v Medvodah, ali pa pri g. Luki Strah v D. Zadobravi.

Oelz^{ova} kavaje najboljši in najčistejši primesek
h kavi.

149 25-25

Čestite gospodinje!

Zahtevajte in kupujte to kavo!

Prodaja se v rdečih zavitkih z belim trakom ali pa v škatljah.

1898

Mauthner's Samen.

Aussaatzeit: Ende Februar und März.
 Saatzweite: 20-30 cm. Abstand der Reihen, 10 cm. in der Reihe.
 Bodenbeschaffenheit: Tieflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

275 1

Mauthner-jevih
 slovitih
 zeliščnih in cvetličnih semen
 zaprtih, oblastveno zavarovanih zavojih
 s sodnijsko vpisano
 varstveno znamko „medved“
 se nahajajo
 komisijska skladišča
 pri največ
 veletrgovinah z mešanim blagom v Avstriji.

V vsakem kraju je poverjena komisijska prodaja 80 najbolj zahtevanih vrst zeliščnih in cvetličnih semen le jedni trdki, toraj nastavljeni le jedna omara.

Kot sveža in pristna semena, trdke Edmund Mauthner (Budimpešta, Andrassystrasse 2B.) veljajo le ona, ki so zaprta v izvirne zavitke s letnico 1898 in na katerih se nahaja, kakor kaže poleg stoječa podoba, slika medveda in ime Mauthner.

Pred ponarejanji se svari.

Čas setve: Koncem februarja in marca.

Prostor za posejatev: 25-30 cm oddaljenost vrst 10 cm v vrsti.

Kakovost zemlje: Globoko zrahljana, redilna in ne na novo pognojena.

Liniment. Capsici compos.

231 8 iz lekarn Richter-jeve v Pragi
 priznane izvrstne bolečine olajšujoče mazilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zahteva na se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 707 39-18

Richter-jev liniment s „sidrom“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna
 pri zlatem levu v Pragi.

Zahvala.

278 1-1

Povodom pogreba svoje preljube žene, oziroma matere

Terezije Peterlin

izreka tem potom prisrčno zahvalo prečast. duhovščini, prečast. predstojništvu frančiškanskega samostana, udom kovaške bratovščine, darovateljem in nosilcem prekrasnih vencev, in vsem, ki so s svojo prisotnostjo počastili spreved, ki so ali ustno ali pismeno izrekli svoje sožalje, nadalje vsem onim, ki so na katerikoli način s svojo požrtvornostjo stregli bolnici in ji lajšali mučne poslednje ure, in vsem, ki so pri sv. maši zadošnji sodelovali,

rodbina Peterlin.

Kamnik, dne 2. februarja 1898.

Zahvala.

Zalujoča rodbina Cvenkelj-nova se tem potom najiskrenejše zahvaljuje vsem udeležencem za toli mnogobrojen spreved k zadnjemu požitku nam tako dragega rajncega, posebej pa: prečast. duhovščini, domačemu čast. g. župniku za zadnjo tolažbo, čast. gospodom iz Ovsib, Dobrave, Leš, Mošenj in Podbrezja za spremstvo in cerkveno opravilo. Osobito pa se zahvaljuje slav. obč. odboru mošenjskemu, katerega član je bil rajni, kateri se je korporativno udeležil pogreba. Hvala vsem darovalcem prekrasnih vencev, s kratka: Vsem udeležencem skupaj in vsakemu posebej: Bog Vam plati!

Ljubno, dne 8. februarja 1898.

277

Rodbina Cvenkelj.

Vsega ozira vreden

ter domač izdelek je iz kranjskih planinskih rastlin
 napravljeni liker 272 1

„Triglav“

J. Klaner-ja v Ljubljani.

Po svoji čistosti in veliki zdravilni moči za belodec je ta kranjska vsega priporočanja vredna. Kot krepcalno pijačo naj bi imeli ta liker v vsakem gospodinjstvu.

Na prodaj je v lekarnah gg. G. Piccoli in Ubald pi. Trnkoczy, kakor tudi večinoma pri vseh prodajalcih delikates in v specerijah.

99 25-1

V najem se dá

gestilna
v Štepanji vasi pri
Ljubljani št. 38.
Več je poizvedeti pri
Ložari (Speckhügel).
268 2-2

C. Klemt,

tovarna za polkna,

Brúnov na Češkem

priporoča svoja
izvirna, šestkrat
odlikovana

polkna
in lesena za-
grinjala na
valjeih.

Cenik brezplačno.

Agentje za razprodajanje
pri privatnikih se vsprejemajo.
166 5-2

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno
zaslužiti sleherni ter povsod
brez zgube, ako hoče pro-
dajati pestavne depuščene
srečke in državna pisma.

Ponudbe na Ludevika
Oesterreicher, Budapest VIII,
Deutschgasse 8. 459 10-5
96 10-2

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kislí

apneno-železni sirup.

Ta 28 let z največjim uspehom rabljeni prani sirup
raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót,
daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redil-
nost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko
si privajajoči obliki, je jako koristno za naraščanje krvi,
raztopljuje fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa po-
sebnost pri slabotnih otrocih pospešujejo naraščanje
kosti.

725 20-8

Cena steklenici je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr.
več za zavijanje. (Polsteklenice ni.)

Prosimo, da se vedno
izrecno zahteva Herbabny-jev
apneno-železni sirup. Kot
znak izvora se nahaja v steklu in
na zamašku ime „Herbabny“
vtisnjeno z vzvišenimi črkami in
nosi vsaka steklenica poleg stoječo
uradno registrirano varstveno
znamko, na katero znamenja naj
se blagoviti paziti.

239 4 Osrednje skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII/1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v kronovinah.

Pserhoferjeva

„lekarna pri zlatem državnem jabolku“

na Dunaju, I., Singerstrasse št. 15.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

staroznane, lahke odvajajoče in od mnogih zdravnikov priporočeno domače zdravilno sred-
stvo. — Te kroglice so iste, ki so vže več desetletij pri občinstvu dobro znane pod imenom
J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice, in se edino pristne izdelujejo le v lekarni
pri „zlatem državnem jabolku“ na Dunaju I., Singerstrasse 15.

Cena tem kroglicam: 1 škatlica 15 kroglic 21 kr., 1 zavej s 6 škatlicami gld. 1-5.
Ako se svota vnaprej pošlje, velja s poštnine prosto pošiljativjo vred: 1 zavitek kroglic
gld. 1-25, 2 zavitka gld. 2-30, 3 zavitki gld. 3-35, 4 zavitki gld. 4-40, 5 zavitev gld. 5-50,
10 zavitev gld. 9-20. (Manj kot jeden zavitek se ne more razposiljati.)

Prosi se, izrecno zahtevati „J. Pserhoferjeve odvajalne kroglice“
ter naj se pazi, da ima vsaka škatlica na pokrovu rdeče tiskano ime **J. Pserhofer**, kakoršno
je tudi na navodilu za uporabo.

Balzam za ozeblino

1 lonček 40 kr., s poštnine prosto pošiljat-
vijo 65 kr.

J. Pser- trpotčev sok, razslizujoč, stekl. 50 kr.
hoferjev

J. Pser- balzam za gušo stekl. 40 kr.
hoferjev s poštnine prosto pošiljativjo 65 kr.

Stollovi kola - preparati

izvrstno krepujoči želodec in živce. Liter
kola-vina ali izlečka 3 gld., pol litra 1 gld.
60 kr., četrt litra 85 kr.

J. Pser- grenka tinktura za
hoferjeva **želodec** (preje življenjska esenca ime-
novana). Lehkotno odvaja-

Razun tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in ino-
zemске farmaceutne specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bile v zalogi, na zahtevanje
točno in po ceni preskrbe. — Pošiljativjo po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljativji zneska,
večje pa tudi proti povzetju. — Če se denar vnaprej pošlje (najboljše po poštni nakaznici),
je poštnina dosti nižja, nego pri pošiljativah s povzetjem. 226 (6-3)

joče sredstvo, oživlja in krepiča želodec,
ter pospešuje prebavljanje. Stekl. 22 kr.,
dvanaest stekl. gld. 2-—

J. Pser- balzam za rane stekl. 50 kr.
hoferjev

Tannochinin-pomada J. Pser-
hoferjeva, najboljšje sredstvo za rasti las, lonček 2 gl.

Zdravilni obliž za rane

pok. prof. Steudela, lonček 50 kr., s pošti-
nine prosto pošiljativjo 75 kr.

Univerzalna čistilna sol

A. W. Buricha, domače sredstvo proti
slabemu prebavljanju. Zavoj gld. 1-—

276 1-1

Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom,
prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Bogu
vsegamogočnemu dopadlo našega nepozabnega so-
proga, oziroma očeta, gospoda

Janeza Cvenkelj-na

posesnika in mesarja

po kratki in mučni bolezni, previdenega s svetimi
zakramenti za umirajočce, v 56. letu svoje starosti,
danes ob 6. uri zvečer v boljše življenje poklicati.

Pogreb bo v četrtek, dan 3. t. m., ob 10. uri
dopoludne.

Sv. maše za ranjcega brale se bodo v tukajšnji
farni cerkvi.

Nepozabni rajski bodi priporočen v blag spomin
in molitev.

Ljubno, dan 1. svečana 1898.

Rodbina Cvenkelj.

Da se prepreči vse prevare, imam od slej to oblastveno registr., varstveno znamko.

Jedino pristen BALZAM

(Tinctura balsamica)

dobavlja na debelo in na drobno samo oblastveno koncesijonirana in trgovinskodno protokolirana tovarna balsama

lekarnarja

A. Thierry-ja

v Pregradi pri Rogateu.

Pristen samo s to trg. sodno registrovano zeleno varstveno znamko.

Celotna priprava mojega balzama stoji pod zak. 109 (24-1) nitim varstvom vzorcev.

Najstarejše, najpreizkušenejše, najcenejše in najreelnejše ljudsko domače zdravilo za prsne in pljučne boli, kašelj, izmečke, krč v želodcu, manjkanje slasti, slab okus, slabo dišečo sapo, kolcanje, zgago, vetrove, zaprtost telesa itd., za notranjo in zunanjo porabo proti zobobolu, gnitju v ustih, ozeblini, opeklina in itd. Kjer ni nobene zaloge, naroči se naravnost z naslovom: Tovarba balzama lekarnarja A. Thierry v Pregradi pri Rogateu.

Cena franko za vsako poštno postajo Avstro-Ogerske je z zabojem vred:

12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 krone, 60 " 30 " 13 kron.

V Bosno in Hercegovino 30 novč. več. Ponarejalce in posnemalce, kakor tudi prodajalce takih falsifikatov bodem na podlagi zakona za varstvo znamk strogo preganjal sodnim potom.

Lekarna
angelja varuha

Jedino pristno
Centifolijsko mazilo

(balzamsko mazilo iz rože centifolia).

Najkrepkejšo vlačno mazilo sedanjosti. Velike antiseptične vrednosti. Posebno vnetji nasprotnega učinka. Pri vseh še tako starih vnanjih bolih, škodah in ranah gotov uspeh. — vsaj najmanj zboljšanje in olajšanje bolečin proizvodjoče.

Manj nego dve škatlici se ne razpošiljati; razpošilja se jedino le proti poprejšnjemu nakazu ali proti povzetju zneska. Cena s poštnino, voznim listom in zavojem itd. na 2 lončka 3 krone 40 vin.

Svarim pred nakupovanjem neučinkujočih ponarejanj in prosim natanko na to paziti, da je na vsakem lončku vžgana zgornja varstvena znamka in firma „Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada“. Vsak lonček mora biti zavrt v navodilo za uporabo, katero ima to varstveno znamko. — Ponarejalce in posnemalce mojega jedino pristnega centifolijskega mazila bodem na podlagi zakona za varstvo znamk strogo preganjal; isto tako prodajalce falsifikatov. Kjer ni nobene zaloge, naroči se naravnost z naslovom: Lekarna angelja varuha in tovarba balzama A. Thierry v Pregradi pri Rogateu.

Razpošilja se brezizjemno le proti poprejšnjemu na- 274 (20-1) kazu ali proti povzetju zneska.

Marijaceljski grenčec

(v trgovini popolnoma prost, sme ga torej prodajati vsak trgovec. Razprodajaloč dobé najvišji popust. Plakati v vseh jezikih za reklamo se dobé zastenj.)

Okrepčujoč, okusen, poživljuječ, osvežujoč, v dijetatičnem aziru blagodejen je

Želodčni liker najfinjšega vonja (aroma) in najboljše ukusa, ne zoperno grenek, marveč prijetno pogreni. — Srečno izbrana sestava izredno dobrih, čistih zelišč, najvestnejša priprava z najboljšo podstavo alkohola omogoči prirejanje najizvrtnejšega želodčnega grenčeca, kateri krepi želodec in je potrjen po neštevilnih svedolah. — Steklenica 20 kr., 6 stekl. 1 gld., 12 stekl. samo 2 gld. — Dobiva se v vseh prodajalnicah, tuda pri nakupovanju: **Pozor!** Pristen in pravi ima varstveno znamko **Marijino Celje**, katera je oblastveno vknjižena. Glavna zaloga:

Varstvena znamka.

Lekarna Trnóckzy, Ljubljana, Kranjsko,

katera razpošilja — da se občinstvo seznaní s pravim, pristnim blagom — najmanj 6 steklenic z obratno pošto po vseh delih sveta 191 24-18

Otvoritev trgovine v drlji.

Anton Jelenec

udano naznanja, da je otvoril svojo bogato založeno trgovino s **špecerijskim blagom**

(prej **Franc Kos**) ter tem potom priporoča

svojo domačo tvrdko

vsem cenjenim Idričanom in okoličanom v blagohotno podpiranje.

Poštene cene! ♦ Dobro blago!

Z najodličnejšim spoštovanjem

Anton Jelenec,
trgovec v Idriji.

270 3-2

Priporočam

svojo

bogato in veliko zalogo

**vsakovrstnih ur in verižic
prstanov, uhanov itd.**

posebno primerno za ženine in neveste,
po najnižji cenli.

Uljudno vabl v mnogobrojni obisk

Franc Čuden

256 4 v Ljubljani,

Cenilki s podobami tudi po pošti zastenj.

